

Коледж приватного вищого навчального закладу
«Кіровоградський інститут державного та муніципального управління
Класичного приватного університету»

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ДИСЦИПЛІНИ

Мікроекономіка

галузь знань **0305 «Економіка та підприємництво»**

спеціальність **5.03050901 «Бухгалтерський облік»**

форма навчання **денна**

(Шифр за ОПП ВПП 8)

Кіровоград – 2015 рік

Навчальна програма «Мікроекономіка» для студентів спеціальності 5.03050901 «Бухгалтерський облік».

Розробник: викладач Коцюрба О. Ю.

Навчальна програма затверджена на засіданні циклової комісії з бухгалтерського обліку
Протокол від 01 вересня 2015 року № 1

Директор Коледжу ПВНЗ «КІДМУ КПУ» (В.В. Кошолоп)
(підпис) (прізвище та ініціали)

08 09 2015 року

Схвалено Науково-методичною комісією ПВНЗ «Кіровоградський інститут державного та муніципального управління Класичного приватного університету»
Протокол від 08 09 2015 року № 1

08 09 2015 року Голова Г. Ю. Шаркова

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 1,5	Галузь знань: 0305 «Економіка та підприємництво»	Нормативна
Модулів – 2	Спеціальність 5.03050901 «Облік і аудит»	Рік підготовки:
Загальна кількість годин для денної форми навчання – 54		1-й
		Семестр
		2-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 1,5 самостійної роботи студента – 2	Освітньо-кваліфікаційний рівень: молодший спеціаліст	Лекції
		16 год.
		Практичні, семінарські
		8 год.
		Лабораторні
		0 год.
		Самостійна робота
		30
		Індивідуальні завдання
		0 год.
Вид контролю:		
залік		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:
для денної форми навчання – 24:30

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мікроекономіка належить до тих навчальних дисциплін, які забезпечують фундаментальну підготовку студентів економічних спеціальностей вищих навчальних закладів.

Мета дисципліни – розкрити механізм прийняття рішень окремими економічними суб'єктами в умовах обмежених економічних ресурсів і доходів і можливості їх альтернативного використання і на цьому підґрунті сформувані ринково-орієнтований економічний світогляд економіста-фахівця, допомогти йому оволодіти універсальним інструментарієм прийняття раціональних господарських рішень.

Мікроекономіка вивчає поведінку індивідуальних господарських суб'єктів в різних ринкових структурах.

Індивідуальний економічний суб'єкт – це неподільний, первинний елемент господарської системи, який самостійно здійснює певні економічні функції. Суб'єкти ринкової економіки численні – це покупці та продавці, споживачі та виробники, наймані робітники, підприємці, інвестори тощо.

Центральними суб'єктами мікроекономічних досліджень є споживач і фірма. Споживач – це фізична особа, представник домогосподарства, який на ринку готової продукції виступає як основний покупець споживчих товарів, що поставляються фірмами, а на ринку ресурсів – як продавець факторів виробництва, якими володіє. Фірма виступає як виробник товарів, їх продавець, як споживач і покупець ресурсів, інвестор.

Об'єктом вивчення мікроекономіки є поведінка мікроекономічних суб'єктів, тобто процес розробки, прийняття і реалізації рішень відносно вибору і використання обмежених ресурсів з метою одержання якомога більшої вигоди.

Завдання для викладача: спираючись на сучасні наукові джерела, статистичну базу, власні знання і економічну ерудицію знайти ефективні засоби донесення до студентів змісту навчальної дисципліни, створити умови повноцінного засвоєння ними змісту навчального матеріалу у межах відведеного для цього часу. Викладач самостійно обирає методичні підходи щодо досягнення

поставленої мети навчальної дисципліни, надає перевагу тим або іншим підручникам і посібникам, надаючи рекомендації студентам.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- поведінку індивідуальних господарських суб'єктів в різних ринкових структурах;
- процес розробки, прийняття і реалізації рішень відносно вибору і використання обмежених ресурсів з метою одержання якомога більшої вигоди.

вміти:

- визначати і пояснювати поведінку споживача і його споживчу рівновагу;
- визначати еластичність попиту і пропозиції;
- розраховувати витрати виробництва, визначати економічний та бухгалтерський прибуток;
- визначити обсяг виробництва фірм в умовах досконалої конкуренції;
- визначити обсяг виробництва фірм і ціни в умовах недосконалої конкуренції;
- визначати попит на ресурси в умовах досконалої та недосконалої конкуренції;
- визначати обсяги виробництва фірми мінімізуючи витрати та максимізуючи прибуток;
- використовувати знання для раціональної поведінки на ринку праці, ринку капіталу, ринку землі;
- аналізувати механізм ринкової рівноваги та визначати ефективність ринкової системи.

Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Предмет і метод мікроекономіки.

Тема 2. Теорія граничної корисності та поведінки споживача.

Тема 3. Ординалістська теорія поведінки споживача.

- Тема 4.** Аналіз поведінки споживача.
- Тема 5.** Попит, пропозиція, їх взаємовідносини.
- Тема 6.** Мікроекономічна модель підприємства.
- Тема 7.** Варіації факторів виробництва та оптимум товаровиробника.
- Тема 8.** Витрати виробництва.
- Тема 9.** Ринок досконалої конкуренції.
- Тема 10.** Монопольний ринок.
- Тема 11.** Олігополія та монополістична конкуренція.
- Тема 12.** Ринок факторів виробництва.
- Тема 13.** Загальна ринкова рівновага та економіка добробуту.
- Тема 14.** Інституціональні аспекти ринкового господарства.

Орієнтовні питання для підсумкового контролю:

1. Сутність цінової еластичності попиту. Формули цінової еластичності попиту.
2. Оцінка цінової еластичності попиту за показником загальної виручки. Еластичність попиту по доходу і перехресна еластичність попиту.
3. Фактори цінової еластичності попиту.
4. Цінова еластичність пропозиції. Фактор часу.
5. Два пояснення закону попиту: ефекти доходу і заміщення, закон убуючої граничної корисності.
6. Вибір споживачів. Правило максимізації корисності.
7. Теорія споживчої поведінки і облік економічної цінності часу.
8. Економічні витрати. Зовнішні і внутрішні витрати.
9. Нормальний і економічний прибуток.
10. Короткостроковий і довгостроковий періоди часу в економіці.
11. Закон спадної віддачі.
12. Постійні, змінні і загальні витрати.
13. Середні витрати.
14. Граничні витрати.

15. Витрати виробництва в довгостроковому періоді. Крива довгострокових витрат.

16. Позитивний і негативний ефекти масштабів виробництва.

17. Мінімальний ефективний розмір підприємства і структура галузі.

18. Чотири моделі ринку продукту. Їх характерні риси.

19. Чиста конкуренція, її характерні риси.

20. Попит на продукт конкурентного продавця.

21. Максимізація прибутку в короткостроковому періоді: принцип зіставлення валового доходу з валовими витратами (Модель чистої конкуренції.)

22. Максимізація прибутку в короткостроковому періоді : принцип зіставлення граничного доходу граничними витратами (Модель чистої конкуренції.)

23. Граничні витрати і крива пропозиції фірми в короткостроковому періоді. (Модель чистої конкуренції).

24. Конкурентна рівновага для фірми і для галузі в короткостроковому періоді.

25. Рівновага фірм і галузі в довгостроковому періоді. (Модель чистої конкуренції)

26. Пропозиція галузі з постійними і зростаючими витратами в довгостроковому періоді (Модель чистої конкуренції).

27. Чиста конкуренція і ефективність.

28. Поняття і характерні риси чистої монополії. Бар'єри для вступу в галузі.

29. Монопольний попит. Наслідки спадної кривої монопольного попиту.

30. Визначення ціни і обсягу виробництва в умовах монополії.

31. Економічні наслідки монополії.

32. Цінова дискримінація в умовах монополії.

33. Монополія яка регулюється.

34. Характерні риси та розповсюдження монополістичної конкуренції.

35. Особливості попиту на ринку монопольної конкуренції.

36. Поведінка фірми у короткостроковому періоді в умовах монопольної конкуренції.

37. Поведінка фірми у довгостроковому періоді в умовах монопольної конкуренції.

38. Монополістична конкуренція та зниження економічної ефективності.

39. Нецінова конкуренція і її роль в умовах монополістичної конкуренції.

40. Визначення олігополії, причини виникнення і існування.

41. Олігополістичне ціноутворення і випуск продукції. Модель ломаної кривої попиту.

42. Олігополістичне ціноутворення обумовлене таємною угодою.

43. Олігополістичне ціноутворення по принципу «витрати плюс» і лідерство в цінах.

44. Олігополія і ефективність.

45. Роль нецінової конкуренції в умовах олігополії.

46. Соціально-економічні функції цін на ресурси та складність їх формування.

47. Попит на ресурси як похідний попит.

48. Граничний продукт у грошовій формі. Правило використання ресурсів.

49. Попит на ресурси в умовах досконалої і недосконалої конкуренції.

50. Фактори, які обумовлюють зміни в попиті на ресурси.

51. Еластичність попиту на ресурси.

52. Оптимальне співвідношення ресурсів . Правила мінімізації витрат і максимізації прибутку.

53. Визначення сутності і загального рівня зарплати.

54. Чисто конкурентні ринки праці.

55. Ринок праці в умовах моносонії.

56. Ринок праці з врахуванням профспілок.

57. Ринок праці при двосторонній монополії.

58. Встановлення мінімуму зарплати і диференціація зарплати.

59. Інвестиції в людський капітал.

60. Економічна рента і її визначення.
61. Позичковий процент, визначення і роль процентної ставки.
62. Підприємницький дохід і економічний прибуток. Джерела і функції економічного прибутку.

Рекомендована література

Базова

1. Андреюк Н.В. Мікроекономіка: навч. посібник / Н.В. Андреюк. – К. : Кондор, 2006. – 176 с.
2. Базилевич В. та ін. Мікроекономіка: опорний конспект лекцій / В. Базилевич, В. Лук'янов, Н. Писаренко, Н. Квінсьицька. – К.: Четверта хвиля, 1998. – 248 с.
3. Базилінська О.Я. Мікроекономіка: навч. посібник / О.Я. Базилінська, О.В. Мініна – Київ : ЦНЛ, 2005. – 352 с.
4. Біла С.О. Мікроекономіка: навч. посібник / С.О.Біла. – К. : Міленіум, 2004. – 302 с.
5. Вечканов Г.С. Микроэкономика: пособие для подготовки к экзамену / Г.С. Вечканов, Г.Р. Вечканова. – СПб.: Питер, 2004. – 288 с.
6. Долан Э. и др. Микроэкономика / Э. Долан, Д. Линдсей. – СПб. : Литера Плюс, 1997. – 446 с.
7. Задоя А.О. Мікроекономіка: курс лекцій та вправи: навч. посібник / А.О. Задоя – К. : Знання, 2003. – 211 с.
8. Кулішов В.В. Мікроекономіка: основи теорії і практика: навч. посібник / В.В. Кулішов – Львів: Магнолія плюс, 2004. – 332 с.
9. Лісовий А.В. Мікроекономіка: навч. посібник / А.В. Лісовий. – К. : ЦУЛ, 2003. – 192 с.
10. Макконнелл К.Р., Брю С.Л. Экономикс: принципы, проблемы и политика: В 2-х т. : Пер. с англ. 11-го изд. — М. : Республика, 1992.
11. Нуреев Р.М. Курс микроэкономики: учебник для вузов / Р.М. Нуреев. – М. : Норма, 2001. – 572 с.

12. Піндайк Р.С. и др. Мікроекономіка / Р.С. Піндайк, Д.Л. Рубінфельд. – К. : Основи, 1996. – 646 с.

13. Самюельсон П. Мікроекономіка / П. Самюельсон, В. Нордгауз. – К. : Основи, 1998. – 676 с.

14. Ястремський О.и др. Основи мікроекономіки / О. Ястремський, О. Грищенко. – К.: Знання, 1998. – 674 с.

Допоміжна

1. Гребенников П.П., Леусский А.Й., Тарасевич Л.С. Микроэкономика / Общ. ред. Л. С. Тарасевича. — СПб : Изд-во СПбУЗФ, 1996.

2. Долан З. Дж., Линдсей Д. Рынок: микроэкономическая модель: Пер. с англ. В.Лукашевича и др. / Под общ.ред. Б. Лисовика, В. Лукашевича. — СПб, 1992.

3. Исохин В.Я. Экономическая теория: введение в рынок и микроэкономический анализ: Учебник. — М. : ИНФРА, 1997.

4. Максимова В. Ф. Микроэкономика: Учебник. — Изд. 3-е, перераб. и доп. — М. : Соминтэк, 1996.

5. Нуреев Р. М. Основы экономической теории: Микроэкономика: Учебник для вузов. — М. : Высш. шк., 1996.

6. Рыночная экономика: Учебник. В 3-х т. Теория рыночной экономики. Ч. 1. Микроэкономика. — М. : Соминтэк, 1991.

7. Тиром Жан. Рынки и рыночная власть: Теория организации промышленности : Пер. с англ. — СПб : Экономич. шк., 1996.

8. Хайман Д.Н. Современная микроэкономика: анализ и применение. В 2-х т.: Пер. с англ. — М. : Финансы и статистика, 1992.